

In de tijd dat er door de Coronacrisis geen vieringen kunnen worden gehouden, zijn er luistervieringen samengesteld, met ingesproken teksten.

Goede Vrijdag – onbeantwoorde vragen luisterviering

10 april 2020

Voorbereiding: Ad de Gruijter, Inge Boesveld, Jos van Eijden, Jan Hulsbergen,

Inleiding

Weet je verbonden met ons en met elkaar in deze luisterviering op Goede Vrijdag die vanuit stilte begint met woorden. Zoveel woorden deze dagen over de crisis die wereldwijd mensen ook verbindt in bezorgdheid die gepaard gaat met veel vragen. Hoelang gaat dit duren? Zal deze crisis mij en mijn dierbaren raken? Komt er een middel dat ons beschermt en patiënten voor het leven behouden kan? Vind ik steun in mijn geloof? Veel onbeantwoorde vragen. 'Onbeantwoorde vragen', zou het thema van deze viering zijn lang voordat het coronavirus de samenleving stillegde. Vragen bij het onbegrepen en onverwachte leed dat mensen treft én ook vragen naar het morele kwaad dat mensen elkaar aandoen en lijden teweegbrengt. Geen aandacht dit jaar hiervoor in de jaarlijkse 'Passion' die voorzien was in Roermond met een lichtgevend rondgedragen kruis van hoop en geen Mattheus- of Johannes Passion van J.S. Bach in concertzalen en kerken waarvan de deuren gesloten zijn. Maar niet de deuren van ons hart. Verbonden met elkaar, maar anders, luisteren we in deze viering naar het steeds opnieuw vertelde lijdensverhaal wat door de eeuwen heen ons verbindt met lijden wat ons overkomt ook vandaag. En het verbindt ons in hoop.

Vind ik steun in mijn geloof? Willem Barnard dichtte:

Zolang Gij nog onzichtbaar zijt,
een zon diep in de nacht,
roep ik uw nadering reeds uit
omdat ik U verwacht.

Lied   Doe mij binnengaan

Lezing   [Marcus 14: 1-2; 10](#)

Actueel

Wat kunnen we met deze tekst, in het licht van vandaag?

Je stem mag niet gehoord, je komt ongelegen, het lijkt maar beter dat je uit beeld verdwijnt. Dat overkwam ook Jezus. We weten waarom: Hij zei ongehoorde dingen over een nieuw koninkrijk en Hij de koning; Hij deed ongekende dingen waar men geen raad mee wist; geen heilig huisje bleef overeind.

Ja, zo gaat dat: Je komt ongelegen wanneer je de heersende orde bevraagt, de heersende opvatting, de heersende macht. De heersende reactie is dat dergelijke kritiek de kop moet worden ingedrukt. Want stel je voor...

Stel je Li Wenliang voor, de 34 jarige arts uit Wuhan die als eerste in december vorig jaar berichtte over een SARS-achtig virus en door de heersende macht gedwongen werd een verklaring te ondertekenen voor dit 'vergrijp' waarin hij moest bekennen geruchten te hebben verspreid, én hij moest beloven dat niet nog eens te doen! Een paar weken later overleed Li Wenliang zelf na besmet geraakt te zijn.

Van Chen Qiushi, de Chinese burgerjournalist en rechtenstudent die op indringende wijze via zelfgemaakte filmpjes verslag deed van de coronacrisis in Wuhan is niets meer vernomen. Monddood gemaakt.
Het is aan de orde van de dag.
Is het jou ooit overkomen...?

Lezing   [Marcus 14: 12a, 18-20](#)

Gedicht

Zal ik weggaan?
Zal ik verdrietig worden en weggaan?
Zal ik het leven eindelijk eens onbelangrijk vinden,
mijn schouders ophalen
en weggaan?
Zal ik de wereld neerzetten (of aan iemand anders geven), denken:
zo is het genoeg,
en weggaan?
Zal ik een deur zoeken,
en als er geen deur is: zal ik een deur maken,
hem voorzichtig opendoen
en weggaan- met kleine zachtmoedige passen?
Of zal ik blijven?
Zal ik blijven?
Toon Tellegen
uit: Alleen liefde,
Querido Amsterdam 2002

Lied   Gezegend de onzienlijke

Lezing   [Marcus 14: 26a; 32-37; 43-44](#)

Actueel

'Degene die ik kus, die is het', 'degene die ik aanwijs, die moet je hebben, daar woont hij, in dat huis.'
Is het omdat je allang in onmin leefde met mensen in jouw straat, is het omdat je er voor jezelf een voordeeltje uit denkt te slepen, een wit voetje kan halen, aanzien, een beloning wellicht? Geld...?
We schrijven 1940 – 1945
'Daar zitten ze, onder vloer van dat huis, die jongvolwassenen die niet op transport naar

Duitsland gezet willen worden voor de Arbeitseinsatz.'

'Daar in dat huis op zolder, daar zitten Joodse mensen die zich proberen te verstoppen voor de razzia'.

Hoever kan dit gaan? Na dertig jaar (in 2018) ontdekt de Hongaarse schrijver Andreás Forgách dat hij ten tijde van het communistisch regime door zijn eigen moeder is verraden. Zij leidde een dubbelleven en werkte voor de geheime dienst. (boek: De akte van mijn moeder). Nu moet hij zijn jeugd herschrijven.

Hoever kun je gaan?

We schrijven januari van dit jaar. De bekende Youtuber en visagiste Nikkie de Jager, beter bekend als Nikkie Tutorials wordt afgesperst. De afpersers dreigden te onthullen dat Nikkie transgender is. Ze doet ze geen oog dicht. Dan besluit ze in een video zelf te onthullen dat ze transgender is en zet daarmee de afpersers publiekelijk te kijk.

'Degene die ik kus, die ik aanwijs, die is het'....Hoever kunnen we gaan?

Voelde jij je ooit - naar later bleek - onterecht veilig?

Lied Jij bent de God die mij gegeven is

Lezing [Marcus 14: 53; 66-72](#)

Gedicht

Petrus

De herinneringen blijven fel.
Ik, die in mijn jongensdromen
desnoods tot aan de poorten van de hel
had willen gaan, ik was niet in te tomen.

Voor deze mens wilde ik sterven,
tot aan het einde bij Hem zijn,
maar angst deed deze droom bederven:
een felle doodsangst kreeg mij klein.

In een waas zag ik mensen en vuren.
Ik ontvluchtte de drukte, zocht eenzaamheid,
bleef maar rennen door de nachtelijke uren
vol woede en angst, daarna zelfverwijt.

De zon ging onder in een bloedig rood.
Wie ik had willen zijn is dood.

Dylan Terwier

Lied Wat ik gewild heb

Lezing [Marcus 15: 1; 9-15](#)

Actueel

De hogepriesters hadden Jezus uit afgunst uitgeleverd. Pilatus wilde de menigte tevreden stellen. Hoe ziet recht spreken er dan uit?

Door een nieuwe wet komen illegale immigranten die vanuit Bangladesh, Pakistan en Afghanistan naar India komen, sneller in aanmerking voor het Indiase staatsburgerschap op basis van hun religie. Dat is mooi! Dat hebben wij hier niet.

Moslams echter zijn van deze regeling uitgesloten, want ze worden niet als onderdrukte minderheid gezien.

Het broeide al langer met als gevolg een toename van geweld tussen hindoes en moslams. Moslams durven niet langer naast Hindoes te wonen; Hindoes verkopen geen vastgoed meer aan moslams.

Beschuldigende vingers over en weer.

Hoe ziet recht doen er dan uit?

Meer dan twee miljoen soldaten zijn gestationeerd in de Chinese provincie Xinjiang waar Oeigoeren wonen, de grootste Turks etnische minderheidsgroep. Doel is mogelijk

moslimextremisme in de kiem smoren door Oeigoeren naar zogeheten

heropvoedingskampen te sturen. Het betreft meer dan een miljoen mensen! Het dragen van een hoofdoek of een baard, het bezoeken van een buitenlandse website, het aanvragen van een paspoort - is reden genoeg om zonder proces achter prikkeldraad te verdwijnen. Je bent geen risico....toch naar een kamp. De systematische repressie wordt ontkend. Op satellietbeelden zien we de kampen evenals de plekken waar ooit moskeeën stonden....

maar nu niet meer. Waar kijken we naar, waar zijn we getuige van?

De hogepriesters hadden Jezus uit afgunst uitgeleverd. Pilatus wilde de menigte tevreden stellen. Hoe ziet recht spreken er dan uit?

Is groot onrecht jou ooit aangedaan?

Lied Lied bij psalm 22

Lezing Marcus [15: 25-27](#); [33-37](#)

Gedicht

God genoeg

Die jou verlaten heeft

toen je daar hing

die is je god niet.

Jouw god verlaat je niet,

kan hij niet. Waar zou hij

heen moeten?

Wat dacht je...je denkt niet

kan je niet meer.

Maar ik, door jou bevrijd uit de doem

van zeven demonen, ik zeg je

de god die in je was
toen de bloedvloeiende
je kleet aanraakte
toen jij de kromgebogene
deed rechtop staan

die zal jou niet verlaten.

Nog in je laatste tien seconden
doorstraalt hij je zo totaal

dat je bont geknuppelde lichaam
brood wordt voor ontelbare menigten

god genoeg
voor de eeuwen der eeuwen.

Huub Oosterhuis (in: Die wij denken)

Lezing   [Marcus 15: 42-46](#)

Gedicht

Sprakeloos sonnet
waarin het coronavirus woekert

Er is geen nieuws meer. Slechts één angst bepaalt
rubrieken en gesprekken en gedachten.
We kunnen weinig anders doen dan wachten
tot ergens iets in statistieken daalt.

Er is geen leven meer, want om het leven
van zwakkeren te sparen hebben wij
de vrijmibo, belangrijkdoenerij,
de stress en heel ons leven opgegeven.

Zelfs poëzie verstilt in deze tijd
bij een gebrek aan dubbelzinnigheid.
Het virus is doeltreffend en banaal.

Geen opgedirkt sonnet geeft hier respijt.
Dat iets op troost rijmt, is een volkswijsheid.
De stille stad baart sprakeloze taal.

Ilja Leonard Pfeijffer - 25 maart 2020

Gedicht

Laatste troost

Laatste troost

Zend mij de engel

van de laatste troost

de ogen van een mens

Onthoud mij niet

een mens die zegt

hier ben ik

Huub Oosterhuis

Zegenwens

Voor wie kwetsbaar is – wij allen

dat we elkaar behoeden

Voor wie wankelt ooit – wie niet

dat we elkaars houvast zijn

Voor wie aan het leven lijdt in deze dagen

dat we elkaar tot zegen zijn

Voor wie zich godverlaten voelt

dat ik-zal-er-zijn verschijnt

Voor het licht zijn wij geschapen

dat wij leven

Dat het zo mag zijn

Lied   Voor het licht